

PROJEV PŘEDSEDY ÚŘADU PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ JIŘÍHO KAUCKÉHO,
VYHLÁŠENÍ POVĚŘENCE ROKU 2021 ČESKÉ A SLOVENSKÉ REPUBLIKY - 26/5/2022

Vážený pane předsedo, vážené dámy, vážení pánové, vážené kolegyně,
vážení kolegové,

před 4 lety nabylo účinnosti obecné nařízení EU o ochraně osobních údajů a s ním se zrodila i zcela nová role pověřence ochrany osobních údajů, role, které jste se s plným nasazením a vysokou profesionalitou zhostili.

Letošní vyhlášení nejlepšího pověřence pro ochranu osobních údajů roku 2021 je provázeno událostmi, které jen potvrzují, jak velký význam má v současném světě zodpovědná ochrana osobních údajů.

V době, kdy jsme implementovali obecné nařízení Evropské unie o ochraně osobních údajů, byl společností, správci i zpracovateli, obrazně řečeno, očekáván ‚administrativní‘ konec světa. Nestalo se tak, a ani očekávatelný chaos nedosáhl nějak zásadní úrovně. Důvody, proč se tak nestalo jsou dvojí. Těmi pozitivními jsou odpovědná příprava i aplikace většiny správců a zpracovatelů a samozřejmě Vás pověřenců. Negativními, malá administrativní kapacita našeho úřadu k realizaci dozorových oprávnění a také nemožnost uložení správního trestu tehdy, jde-li o správce a zpracovatele uvedené v čl. 83 odst. 7 obecného nařízení, tedy zejména o orgány veřejné moci.

Každá mince má dvě strany a tak, když se vlastně nic katastrofálního nestalo, mohlo se zdát, že implementace obecného nařízení byla jednorázová administrativní akce.

Domnívám se, že – dovolíte-li tu zkratku, klamný pocit beztrestnosti části veřejnoprávních správců a zpracovatelů vedl k pozvolnému úpadku zájmu

o ochranu osobních údajů ve veřejném sektoru, což sekundárně mělo vlivem jisté nápodoby negativní vliv i na část ostatních správců a zpracovatelů. Je především Vaší zásluhou, že tento přístup je okrajový. V posledních dvou letech navíc došlo vnějšími vlivy na naše soukromí k radikální změně chápání významu ochrany osobních údajů. Domnívám se, že obrat zapříčinila aktivita dozorových úřadů ve vztahu k velkým technologickým firmám, které se musely ochraně osobních údajů začít věnovat mnohem odpovědněji, dále to byla nebývalá míra ingerence do osobních údajů v souvislosti s dobře míněnými opatřeními proti pandemii COVID-19 a nyní zřejmě definitivně do obecného povědomí zakotvila důležitost ochrany osobních údajů tragédie hybridní války proti svobodnému světu.

Nyní proto máme druhou šanci věnovat ochraně osobních údajů odpovídající pozornost a brát ji jako činnost, která je cíleně orientována na prospěch pro občana, a nikoli (jen) jako nepříjemná administrativní zátěž. Ochrana osobních údajů a soukromí je něco, co je jedním z garantů fungování České republiky jako demokratického právního státu založeného na úctě k právům a svobodám člověka a občana, jak vyplývá z článku 1 Ústavy České republiky.

Pokud se ještě vrátím k opatřením proti pandemii onemocnění COVID-19 a jejím dopadům v oblasti ochrany osobních údajů, musím zdůraznit, že privátní sektor i veřejná správa si musely poradit s celou řadou situací, kdy pro správný postup ve vztahu ke zpracování osobních údajů neexistoval žádný precedent. A právě pověřenec pro ochranu osobních údajů byl mnohdy tím, kdo jediný dokázal správně nastavit odpovídající pravidla. Na druhou stranu je nezbytné, abych zdůraznil, že před 4 lety, kdy institut pověřence vznikl, bylo jedním

z důležitých cílů i posílení obecného povědomí o potřebě a významu ochrany osobních údajů. Role pověřenců tedy není jen výkonem kompetencí a dozoru podle obecného nařízení. Smyslem výkonu funkce pověřence je také určitá forma popularizace významu ochrany osobních údajů. Pověřenec by proto měl být, podle mého názoru, také jakýmsi ‚ambasadorem‘ ochrany osobních údajů, tím, kdo pomáhá nastavit dobrou praxi i v okamžiku, kdy za rohem nečítá náš Úřad, protože ten tam většinou není.

Součástí odborného působení pověřence pro ochranu osobních údajů, a to nejen ve veřejné správě, ale i v privátním sektoru, by proto měl být i aktivní osvětový přístup. Nelze se spokojit jen s přesným plněním povinností daných obecným nařízením. Každý pověřenec (pro ochranu osobních údajů), ať už působí v soukromém sektoru anebo ve veřejné správě, by měl v rámci svého prostoru působení pomáhat všeobecnému pochopení, proč formální aplikace principů ochrany osobních údajů je nejen špatná z pohledu přístupu ke společensky odpovědnému a udržitelnému rozvoji toho, pro nějž jako pověřenec působí, ale může být i velmi nebezpečná a v posledku mít pro správce nebo zpracovatele osobních údajů i fatální důsledky.

Považuji za velmi důležité a přínosné, že Spolek pro ochranu osobních údajů, společně se svými slovenskými kolegy pořádá toto vyhlášení pověřence roku. Pro ochranu osobních údajů má hledání pozitivních příkladů srovnatelný význam jako hrozba represe. Pevně věřím, že v průběhu času bude odpovědné chování v oblasti ochrany osobních údajů jediné salonfähig a hrozba sankce bude skutečně důležitá jen pro rozhodování správců a zpracovatelů, kteří se i jinak pohybují na hraně zákona.

Je mou velikou ctí, že mohu právě nad takto chvályhodnou aktivitou mít, jako předseda Úřadu pro ochranu osobních údajů, osobní záštitu.

Blahopřeji nejen oceněným, ale i ostatním nominovaným a organizátorům soutěže. Jim i Vám ostatním, kteří svou účastí vyjadřujete trvalý zájem o otázky ochrany osobních údajů, přeji v zájmu subjektů osobních údajů, jimž se cítím být ze své funkce odpovědný, vytrvalost a úspěch.

Děkuji Vám.